رونق صادرات پسته ایران پس از سه سال رکود

فروش ۱۰۰ هزارتنی محصول در چهارماهه اول سال تجاری

گفت‌وگو

گفت‌وگو با امیرعلی عسگر اولادی

تاریخ انجام مصاحبه: ۱۱ بهمن ۱۴۰۳

جناب عسگر اولادی؛ لطفا بفرمایید که از ابتدای سال تجاری ۱۴۰۳/۱۴۰۴ (یعنی مهرماه) تا امروز، وضعیت قیمت‌ها و عرضه و تقاضای جهانی برای پسته ایران چگونه بوده‌است؟ تجارت مغز پسته ایران چه وضعیتی تجربه کرده است؟ با دو سال اخیر مقایسه کنید.

■ خوشبختانه صادرات محصول جدید پسته طی ۴ ماهه اول فصل نو، بسیار خوب و پر رونق بود و بعد از سه سال کسادی، بالاخره بازار خوبی نصیب ایران گردید. طی این چهار ماه اول، بیش از ۱۰۰ هزار تن از محصول به فروش رفت و عرضه و تقاضا در تعادل بود، درصورتی‌که در سه سال گذشته، در همین بازه زمانی، فروش پسته ایرانی به‌زور به ۵۰ هزار تن می‌رسید. دلایل این افزایش صادرات از نظر من به شرح زیر است:

الف. میزان کافی محصول در دسترس و عرضه خوب کشاورزان؛

ب. قیمت‌های مناسب و رقابتی نسبت به پسته آمریکایی؛

ج. قدری بهبود نسبی کیفیت پسته نسبت به سنوات گذشته؛

د. فراهم‌شدن بستر واردات در مقابل صادرات و مناسب شدن بهتر قیمت ارز.

پسته ایرانی، امتیاز برتر طعم و مزه را دارد، اما رقیب آمریکایی ۳ امتیاز خوب ۱. عرضه پایدار ۲. کیفیت باثبات ۳. امنیت غذایی بیشتری دارد و خریداران خارجی به این نکات پایدار بیشتر از طعم و مزه اهمیت می‌دهند و ما این امتیازات باثبات را در ایران نداریم؛ لذا فقط در صورتی می‌توانیم در بازارهای صادراتی حضور داشته باشیم که قیمت ما به‌اندازه قابل‌ملاحظه‌ای کمتر از قیمت پسته آمریکایی باشد و این اتفاق در ۴ ماهی که گذشت نسبت به سه سال گذشته به‌وضوح افتاد، بالاخص در مغز پسته که تفاوت قیمت بیشتر بود.

» امسال پسته و مغز پسته ایرانی و آمریکایی در بازارهای جهانی چگونه با هم رقابت می‌کنند؟

■ تا اینجا رقابت سالمی بین پسته ایرانی و آمریکایی اتفاق افتاد، ما از اهرم طعم و مزه و قیمت بهتر برخوردار بودیم و آنها هم از امتیازات با ثباتی که ذکر شد بهره‌بردار بودند و می‌شود گفت که رقابت برد بردی داشتیم. اگر شرایط اقتصادی و سیاسی ایران از وضعیت کنونی بدتر نشود به نظر می‌رسد که همین رقابت سالم تا پایان تابستان ادامه پیدا کند. اما توجه داشته باشید که دو سناریو در پیش‌رو داریم: وضعیت بدتر شود و یا وضعیت بهتر شود. اگر به‌سوی تحریم‌های بیشتر پیش برویم و جنگ و درگیری و اعتراضات بیشتر شود که صادرات کساد خواهد شد و بازار پر رونقِ امروز کاهش پیدا می‌کند؛ اگر به‌سوی مذاکره و گشایش امور برویم، قیمت ارز مهار می‌شود و حتی ممکن است به طور مقطعی شوک پایین آمدن ارز را هم داشته باشیم که این بسیار به نفع مملکت است. ولی به نظرم قیمت دلاری پسته ایرانی از قیمت آمریکایی بالاتر برود و صادرات کم شود؛ لذا به کشاورزان توصیه می‌شود که فروش پسته خود را به طمع افزایش قیمت متوقف نکنند و از پسته به‌عنوان کالای سرمایه‌ای استفاده ننمایند و برای حفظ ارزش پولشان از جایگزین‌هایی مثل طلا و ارز و ملک استفاده نمایند.

» طبق تخمین انجمن پسته، از آغاز مهرماه تا پایان دی، از کل موجودی ۲۳۰ هزارتنی پسته در دسترس، معادل ۱۱۲ هزار تن (تقریباً معادل نیمی از آن) به‌مصرف رسیده؛ از این میزان، ۱۰۲ هزار تن پستهٔ معادل خشک‌درپوست صادر شده و تخمین زده می‌شود که ۱۰ هزار تن پسته در داخل ایران به فروش رسیده باشد. مانده محصول در پایان دی‌ماه ۱۴۰۳، معادل ۱۱۸ هزار تن پسته خشک‌درپوست برآورد می‌شود. وضعیت فروش پسته ایران در ماه‌های آتی را چگونه پیش‌بینی می‌کنید؟

■ در جواب سؤال شما عرض کنم که اولاً به طور سنتی، صادرات پسته در ۴ ماهه اول سال با ۸ ماهه مابقیِ سال حدوداً برابری می‌کند و این به دلیل کلاسیکِ فصل بالا و پایین است که طبیعتاً صادرات ماه‌های آتی از ماه‌هایی که گذشته کمتر می‌شود، ثانیاً در بهمن‌ماه قیمت‌های پسته با شیب نسبتاً تندی بالا رفت که قیمت‌ها را به قیمت پسته آمریکایی نزدیک کرده و این هم در کاهش صادرات پسته ایران مؤثر است، ثالثاً روشن نبودن وضعیت پیش رو متأسفانه مشکلات عدیده سیاسی و اقتصادی تجار و سرمایه‌گذاران را انقباضی‌تر می‌کند و انگیزه‌ها و امیدها کماکان روبه‌کاهش است. فلذا، صادرات پسته ایران در کوتاه‌مدت در هاله‌ای از ابهام است و در بلندمدت هم خبری از سرمایه‌گذاری‌های بیشتر برای بهبود عرضه و کیفیت دیده نمی‌شود. امیدواریم که سیاست‌گذاران هر چه زودتر وضعیت کشور را پایدار کنند و رونق اقتصادی و زندگی معمولی به همه اقشار ایرانی بالاخص جمعیت چندمیلیونی صنعت پسته برگردد.